

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням вченої ради
Київського національного
лінгвістичного університету
від 27 вересня 2021 р., протокол № 2

Введено в дію наказом ректора
від 27 вересня 2021 р. № 88-а

Зі змінами, затвердженими
рішенням вченої ради
Київського національного
лінгвістичного університету
від 08 листопада 2022 р., протокол № 5

Введено в дію наказом ректора
від 08 листопада 2022 р. № 71-а

Ректор

Роман ВАСЬКО

ПОЛОЖЕННЯ

**про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
у Київському національному лінгвістичному університеті**

ПОЛОЖЕННЯ

про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії в Київському національному лінгвістичному університеті

1. Загальні положення

1.1. Положення про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Київському національному лінгвістичному університеті (далі – Положення) регламентує вимоги до наукового керівника аспіранта, порядок призначення наукового керівника, права й обов'язки наукового керівника, процедуру зміни наукового керівника у Київському національному лінгвістичному університеті (далі – Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (зі змінами), «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (від 26.11.2015 р. № 848-VIII (зі змінами), «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (від 11.07.2001 р. № 2623-III); постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами), «Про присудження ступеня доктора філософії» (від 06.03.2019 р. № 167 (зі змінами), «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами); «Положення про організацію освітнього процесу для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) у Київському національному лінгвістичному університеті» (затверджено 20.05.2020 р., протокол №16), «Положення про Індивідуальний план роботи аспіранта (здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії) Київського національного лінгвістичного університету» (затверджено 20.05.2020 р., протокол №16 (зі змінами), «Положення про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії у Київському національному лінгвістичному університеті» (затверджено 25.01.2021 р., протокол № 11 (зі змінами), а також Статуту Київського національного лінгвістичного університету.

2. Вимоги до наукового керівника

2.1. Науковим керівником призначається штатний науково-педагогічний працівник Університету з науковим ступенем доктора наук, який є активним дослідником і має не менше чотирьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, дотичних до напрямку (тематики) дослідження здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection.

2.2. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

2.3. Науковим керівником може призначатися штатний науково-педагогічний працівник Університету з науковим ступенем кандидата наук/ступенем доктора філософії, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, з яких перша є обов'язковою:

1) наявність не менше чотирьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, дотичних до напряму (тематики) дослідження здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection;

2) наявність не менше трьох публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України категорії «Б»;

3) наявність не менше трьох публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science Core Collection;

4) наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора);

5) наукове керівництво здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

6) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради, або члена не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад;

7) виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах;

8) робота у складі експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН або у складі галузевої експертної ради як експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або у складі Акредитаційної комісії, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої або фахової передвищої освіти МОН, наукових/науково-методичних/експертних рад органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або у складі комісій Державної служби якості освіти із здійснення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю);

9) участь у міжнародних наукових та/або освітніх проєктах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання «суддя міжнародної категорії»;

10) наукове консультування підприємств, установ, організацій не менше трьох років, що здійснювалося на підставі договору із закладом вищої освіти (науковою установою).

2.4. Науковий керівник, який має науковий ступінь кандидата наук/ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

2.5. Не може бути призначена науковим керівником особа, щодо якої встановлено факт порушення академічної доброчесності.

3. Порядок призначення наукового керівника

3.1. Питання про призначення наукового керівника здобувачам розглядається на засіданні відповідної кафедри Університету на підставі наданих заяв вступників до аспірантури та їх презентацій дослідницьких пропозицій у вигляді реферату. Претендент на здійснення наукового керівництва надає список наукових публікацій (не менше трьох) за останні п'ять років, дотичних до напряму (тематики) дослідження здобувача, а також інформацію про інші наукові здобутки, які підтверджують його досягнення у професійній діяльності та дотримання вимог до наукового керівника, визначених цим Положенням. За результатами засідання завідувач кафедри подає відповідний протокол завідувачу аспірантури.

3.2. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник із числа штатних науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

3.3. На підставі наказу про зарахування здобувач прикріплюється до кафедри, на якій працює призначений йому науковий керівник. У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру Університету здобувач, як правило, переходить до її складу разом з науковим керівником.

3.4. В окремих випадках до наукового керівництва здобувача можуть залучатися доктори наук за відповідною спеціальністю або наукові працівники іншого закладу вищої освіти/наукової установи (за наявності протоколу засідання кафедри Університету із обґрунтуванням необхідності залучення доктора наук/наукового працівника до наукового керівництва здобувачем), за умови укладання із ними договору та задоволення вимог, які зазначені в цьому Положенні.

3.5. Здобувачеві, який виконує міждисциплінарне наукове дослідження, рішенням вченої ради може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

3.6. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

Вчена рада Університету з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду Університету.

4. Права й обов'язки наукового керівника

4.1. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, погоджує та контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник щороку звітується перед вченою радою Університету про належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. Графік звітування затверджується у плані роботи Університету на навчальний рік.

4.2. Науковий керівник повинен застосовувати нові наукові, науково-технічні знання під час підготовки здобувача (згідно з ст. 65 ч. 4 пп.1 Закону України «Про вищу освіту») та вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах здобувача (згідно з ст. 32 ч. 3 пп.1 Закону України «Про вищу освіту»).

4.3. У разі призначення вченою радою Університету здобувачеві двох керівників, вони мають право на чіткий розподіл своїх обов'язків і відповідний розподіл годин навчального навантаження.

4.4. Науковий керівник за власною ініціативою або за ініціативою здобувача може клопотати перед вченою радою про зміну теми дисертації здобувача. Питання зміни теми обговорюється на засіданні відповідної кафедри лише після року навчання здобувача в аспірантурі (але не пізніше третього року навчання в аспірантурі) за наявності обґрунтування щодо доцільності її зміни.

У разі позитивного рішення здобувач подає вченому секретарю за 10 днів до засідання вченої ради Університету такі документи: заяву на ім'я ректора Університету з візою наукового керівника, витяг з протоколу засідання кафедри, обґрунтування.

Зміну або відмову у зміні теми дисертації ухвалює вчена рада Університету.

Науковий керівник контролює процедуру внесення змін щодо теми дисертації здобувача в його індивідуальний план наукової роботи із зазначенням номера протоколу, дати засідання вченої ради Університету, на якому ухвалено відповідне рішення.

4.5. Науковий керівник під час керівництва науковою роботою здобувача повинен підтверджувати своїми новими публікаціями відповідність напряму наукового дослідження здобувача та публікувати результати власної наукової роботи не рідше, ніж раз на рік (одноосібно або в співавторстві зі здобувачем у відповідності до теми дисертації здобувача).

4.6. Науковий керівник зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності і норм Етичного кодексу Університету, знати «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» та процедуру атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Київському національному лінгвістичному університеті.

4.7. Науковий керівник сприяє у реалізації здобувачем освітньої та наукової складових освітньо-наукової програми, зокрема:

- здійснює взаємодію зі співробітниками структурних підрозділів Університету, освітніми та науковими закладами/установами України та зарубіжних країн за переліком виконання своїх обов'язків наукового керівника;
- консультує здобувача щодо підготовки наукових публікацій та апробації результатів наукового дослідження;
- контролює проходження здобувачем науково-викладацької практики;
- залучає здобувачів до виконання фундаментальних наукових досліджень/наукових проектів, в яких сам бере участь;

- сприяє проведенню експериментальної частини наукового дослідження здобувача.

4.8. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне виконання здобувачем індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях кафедри, на яких здобувач звітується про виконання індивідуального плану роботи.

4.9. Науковий керівник має право рекомендувати за погодженням із завідувачем кафедри до відрахування аспіранта за невиконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану або порушення строків їх виконання без поважних причин.

4.10. Науковий керівник визначає стан готовності дисертації аспіранта до захисту. Після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми науковий керівник готує **висновок з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.**

5. Зміна наукового керівника

5.1. Зміна наукового керівника здобувача проводиться у таких випадках:

- 1) у разі зміни напряму наукового дослідження здобувача;
- 2) неможливість науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, звільнення з Університету, тривале відраджання (більше 6 місяців);
- 3) виникнення конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією). Процедура розв'язання конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про заходи із запобігання і розв'язання конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із дискримінацією, сексуальними домаганнями у Київському національному лінгвістичному університеті», «Положення про порядок прийняття та розгляд повідомлень щодо порушення норм антикорупційного законодавства в Київському національному лінгвістичному університеті», «Положення про Освітнього омбудсмена Київського національного лінгвістичного університету», «Порядок звернення до Освітнього омбудсмена Київського національного лінгвістичного університету».

Здобувач має подати до відділу науково-дослідної роботи такі документи: заяву на ім'я ректора Університету із зазначенням причини зміни наукового керівника, витяг з протоколу засідання відповідної кафедри. Про зміну наукового керівника видається наказ ректора Університету.

5.2. Науковий керівник може бути звільненим від наукового керівництва наказом ректора Університету за невиконання своїх обов'язків, передбачених цим Положенням, або на підставі особистої заяви наукового керівника.

5.3. Порушення науковим керівником принципів академічної доброчесності, виявлення академічного плагіату у дисертації здобувача, що подається для проведення попередньої експертизи, або у захищеній дисертації є підставою для позбавлення на два роки наукового керівника права участі в підготовці здобувачів.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення розглядається й ухвалюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються вченою радою Університету.